

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V upravljanje prejeto mesečno K 1-50

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedej in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 4.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Doklej še?

Kočevska kultura je v nedeljo zopet slavila dan pijane zmage na način, ki izvira iz značaja tega ljudstva. Pasje ponižen je Kočevar, ko prodaja prihujen svoje blago, nadut in ohol, ko se čuti gospoda na svoji zemlji. Kaj se je zgodilo, da tuli kranjsko posilinenstvo in mu sekundirajo celo tisti, ki smo jim prisojali več treznega razuma? V Dolgi vasi, kjer je večina prebivalstva slovenska, vas šteje 65 slovenskih hiš, ustanovi mlad, idealen kaplan kat. izobraževalno društvo. Ob nedeljah prihaja med Slovence, ki v cerkvi ne razumejo nemških pridig, ker komaj lomi-jo kočevski, in jim govori pobožne nagovore. Ljudstvo je srečno, da sliši božjo besedo v jeziku, ki ga razume. Nedeljo za nedeljo se množi število poslušavcev, ki prihajajo celo iz oddaljenih vasi poslušat evangelij v domačem jeziku. Število članov izobraževalnega društva raste, v par tednih jih je 200.

Tu zastavijo intrige in sicer od strani, od katere bi jih ne bili pričakovali. Kočevski dekan, ki bi se moral veseliti novega verskega življenja v svoji zapuščenosti fari, je eden prvih, ki mu ne ugaja novo gibanje. Zato odpove kaplanu hrano in nahujška celo nemško obitelj, pri kateri si poišče kaplan hrane, da mu jo tudi ta odpove. Telegrami švigajo v Ljubljano, dekan angažira druge visoke gospode — brez uspeha.

Vsporedno s temi zahrbtnimi intrigami začne svoje delo prosluli kočevski prohodrimovski mob. Zandarji morajo ščititi navdušenega misijonarja, ko gre med svoje, oznanjevat jim božjo besedo. Višek doseže vsa gonja zadnjo nedeljo. Ostudnosti, ki so se godile, smo čitali v včerajšnjem »Slovenecu«. Med demonstranti je bilo vse polno državnih uradnikov. To treba izrecno poudarjati, da se ne pozabi. Tisti, ki bi bil moral vzdržati red, okrajni glavar, znani baron Schönberger, odpošlje v ta namen cele štiri orožnike, ki komaj obvarujejo kaplanu življenje. Zakaj ne več? Ali ni bil informiran? Konstatiram tu, da sva s tovarišem dr. Peganom v soboto popoldne posredovala pri dež. vladi in jo opozorila, kaj se pripravlja za nedeljo v Kočevju. Konstatiram tudi, da je dobil baron Schönberger ekspresno brzojavko z nalogom, da vzdrži red. Kaj pa, ako ni hotel vzdržati reda okrajni glavar, ki se je pred nekaj dnevi radi nepostavnih dejanj kočevskega

županstva pri ljudskem štetju izrazil: »Ich darf davon nichts wissen!«

Po tem, kar se je zgodilo, je odslej odgovorna za red v Kočevju deželna vlada. Brutalnosti, ki so se zgodile, imajo prozoren namen, da terorizirajo kočevske Slovence ob ljudskem štetju. Zato zahtevamo tudi, da se poveri posel števne komisarija nepristranske-mu človeku.

Terorizma napram svojim rojakom na Kočevskem, naj prihaja od katere strani koli, ne bomo trpeli. Zakaj tudi kočevski Slovenci imajo iste državljanske pravice kakor drugi avstrijski državljani. In te jim bomo izvojevali z vso odločnostjo.

Evgen Jarc,
državni poslanec.

× × ×

Kočevarji so torej začeli tam doli na Dolenjskem uprizarjati take stvari, katere spadajo pod kazenski zakon. To, kar uganja na Kočevskem nahujskani poulični mob, je čisto navadno cestno razbojništvo.

Kje je zdaj tisto nemško nacionalno časopisje, ki tako vpije, da odmeva po celi Avstriji, če se kakemu Nemcu le na prste stopi. Kak molk vlada v graških listih o tej cestni fakinaži, ki dokumentira svojo kulturo s kravjim blatom, gnili jajci in ledenimi kepani. Kaj smo prišli v domači deželi že tako daleč, da ne smemo niti izobraževalna društva ustanavljati? Tega še na Koroškem ni; tam nas sicer razganjajo narazen pod pretezo goveje kuge na parkljih in gobcu, ampak da bi nam na tak, vsaki kulturi v obraz bijoč način društvena predavanja zabranjevali, kakor se to na Kočevskem godi, to se na Koroškem do zdaj še ni zgodilo. V prvi vrsti zahtevamo strogo preiskavo, da se takim zločinom enkrat za vselej konec napravi. Kar velja za Ljubljano, naj velja tudi za Kočevje!

Kar se tiče predbacivanja, ki jih pri- naša »Grazer Tagblatt«, češ, da kranjski Nemci eno tretjino direktnih do-klad plačujejo, ni s tem rečeno, da sme-jo potem Kočevarji taka pobalinstva uprizarjati. Od kod so pa kranjski Nemci obogateli? Ali ne s slovenskim denarjem in s slovenskim delom. Kaplanu Kopitarju ta list predbaciva, da hujska; ali je to hujskarija, ako ima isti čisto nepolitična predavanja v iz-obraževalnem društvu? Potem pa tista običajna fraza, da so Slovenci naselni-ki, ki nemški »Besitzstand« motijo. Kaj niso Nemci v Gorici, Trstu, Pulju in

drugod naselniki, ki uživajo take pred-pravice, kakor jih ne uživa noben na-rod v Avstriji? Ta peščica Nemcev, ki v južnih krajih prebiva, ima ne samo polno ljudskih šol, ampak nebroj sred-njih šol! Kje na svetu je kaj podob-nega kakor na Kranjskem, kjer ima 30.000 Nemcev tri nemške srednje šole. In kljub temu se predrzne »Grazer Tag-blatt« kočevske Slovence z naselniki ozmerjati.

Zadnja naša beseda je, ne izzivajte in naredite mir!

Pomenljiv nagovor ogrskega ministrskega predsednika.

Pri novoletnem sprejemu ogrske vladne narodnodelavske stranke pri ministrskem predsedniku grofu Khuen Hederu je slednji, namigujoč na znane besede prestolonaslednikove, iz-vajal sledeče:

»Preteklo leto ni bilo uspešno samo za stranko, ampak tudi za deželo (Odobranje), čeprav je bilo doseda-nje zakonodajno delovanje vlade in stranke zelo kratko odmerjeno.« Mini-strski predsednik se je nato spomnil rešitve budgeta, uspešnega najetja po-sojila, ki ima namen zadostiti potreb-ščinam, ki se bodo na narodnogospo-darskem polju zelo plodonosno ob-nesle, in civilnopravnega reda. Potem je opozarjal ministrski predsednik na naloge bližnje bodočnosti. »Tu bo treba popraviti marsikaj, glede česar smo se vsled prehitrega razvoja preagnili; po-tem pride modernizacija državnega življenja Ogrske. Za to je potreba, da se zbero vse moralne in dušne sile, da bo narod mogel reči, da je vreden svo-jih pradedov v prvem tisočletju. Vse te naloge potrebujejo predpogojev. Prvi predpogoj — in v tem ves narod z nami soglaša — je mir in složno sodelovanje s kraljem, (Viharni Eljen-klici.) Drugi veliki faktor naše notranje konsolida-cije je mirno in složno sodelovanje vseh različnih narodnosti in konfesij v naši tako razcepljeni deželi; nadalje spada semkaj neka stvar, na katero se je za-dnje čase v deželi morebiti preveč po-zabljalo, namreč mirno življenje z Av-strijo (Živahno pritrjevanje), kar je jako važno za utrditev naše lastne moči. Vsak del mora, kadar se gre za njegove upravičene in zakonite zahte-ve, računati na prijateljsko in pravično uvaževanje drugega in potem bomo prišli do skupne blaginje, ki bo tako Avstriji kakor Ogrski v korist. (Živa-hno pritrjevanje.) Se drug pogoj za

uspeh naših prizadevanj je to, da si pridobimo simpatije sveta. To bomo najbolje tako dosegli, da bomo svoje zadeve tako uravnali, da jih bo ostali svet razumel. Lotimo se torej bolj jas-ne politike, zakaj le tako nas bo več svet s simpatijami spremljal.« Ministr. predsednik je spričo vseh teh nalog iz-javil, da računa pri tem predvsem na podporo, prijateljstvo in zaupanje stranke in je prepričan, da je zavest dolžnosti tako globoko vkoreninjena v srcu vsakega strankarja, da more stranka s polnim zaupanjem na zmago pričakovati tudi najhujših bojov in na-valov.

Ta nagovor grofa Khuen-Heder-vary-ja je le odmev znanih besed pre-stolonaslednika. Te besede so sila po-menljive in kažejo jasno, da se priprav-lja na Ogrskem popolen preobrat. Vidi se pa iz njih tudi, da bo treba še hudih bojov, da se bodo premagali ostanki divjega Košutovskega šovinizma, gnji-le uprave in korupcije, ki se je skozi stoletja v tej deželi ugnjezdila. Na vsak način pa se tudi na Ogrskem svita.

BIENERTH NA DELU.

Pogajanja barona Bienertha z vo-ditelji strank glede sestave novega kabineta so se že pričela. Včeraj je Bienerth tozadevno že konferiral z Gessmannom, danes pa se bo posveto-val s Chiaryjem in Glabinskim. Po po-govoru z Bienerthom se je dr. Gess-mann posvetoval z Glabinskim in z ne-katerimi člani parlamentarne komisi-je krščanskih socialcev. Kakšen pro-gram si je določil Bienerth za svoja pogajanja, se ni znano, ker dosepejo politični voditelji šele v prihodnjih dneh Dunaj in še tudi pričakujejo iz-ida praških pogajanj. Nikakor pa ni izključena možnost, da bo novo mini-strstvo zelo birokratsko, ako se ta po-gajanja ne rešijo ugodno. Čuje se, da se zavzemajo uplívne parlamentarne skupine za predsednika centralne sta-tistične komisije, dr. Alberta Meyer, da naj bi postal finančni minister. No-tranje ministrstvo bi prevzel grof Stürgkh, naučno ministrstvo pa Gla-binski, če bo pa ta postal minister ro-jak, se bo naučno ministrstvo poverilo kakemu uradniku. Vsekakor pa bo Glabinski postal minister, četudi še ni določen njegov portfelj. Včeraj se je posvetoval Bienerth tudi s člani seda-njega kabineta, zvečer pa z gališkim cesarskim namestnikom o razmerah v poljskem klubu. V čeških političnih krogih se trdi, da se pogaja Bienerth

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Drugi koraki, lahki in nagli, ka-kor od človeka, ki se mu mudi, so se začeli nato od nasprotne strani, skoro od konca Martinovih ulic. Fant se ži-vahno ozre na ono stran in jo krene tjakaj zložno kakor preji; kmalu se srečata sredi ulic s plinovim uslužben-cem, ki je ugašal luči.

»Dober večer!« mu reče.

»Bog daj!« mu odgovori oni in ugasne z dolgim užigalnikom svetilko na oglu in naglo odide, za sabo pa pu-sti ulice v temi, ker se tisto noč tani ni ljubilo preganjati ponočnih mrakov. Ti mrakovi so pa moškega z rokami v žepu kar na mah spremenili. Urno se obrne in krene po prejšnji poti na-zaj; na oglu se za hip ustavi, da dotip-lje kanon, obrne se v Hribje ulice, steče z roko ob zidu in šteje okna ter pride tako do četrtega okna. Merilo je to okno komolec na višavo in širjavo, vdelano je bilo ravno tako visoko, da ga je človek dosegel, pod njim pa je

bilo drugo manjše in bolj pri tleh, ka-kor od kake kleti. Mladenič obstane pri četrtem oknu, in videti je bilo, kakor da prav pazno prisluškuje, če ni notri kakoga šuma. Ničesar ni bilo čuti. Nato zaegnjenost pozvižga; a ta žvižg ni bil kakorsibodi, ampak nežen in prirčen, da je bil slišati skoraj ka-kor vzdih. Nihče ne odgovori. Se dva-krat pozvižga, nekako bolj proseče. Zo-pet nobenega odgovora. Začelo ga je dražiti in slednjič popraska nalahko po oknu. Trikrat ponovi to in vselej poslušne, nazadnje ga pa mine potr-pečljivost, ježno zacepta po tleh in za-kolne ter potrka po lesu trikrat na kratko, a krepko. Zdaj se okno na tiho-ma odpre, in ne da bi se kdo prikazal, se oglasi od znotraj tih in prestrašen glas:

»Sveta Mati Božja! Domov pojdi, Janez, lepo te prosim! Če se oče vzbudi!«

»Domov naj grem? Domov naj grem, tebe pa že petnajst dni nisem videl!«

»In me tudi ne boš . . . Gospod župnik mi je rekel, da za mlado dekle, ki nima matere, ni dobro, če se pri oknu s fanti pogovarja.«

Fant zakolne nekaj čez župnika.

»Za božjo voljo, Janez, ne govori tako.« odgovori dekle pol ježno, pol

potrto. »Lej, ko nimam druge podpore na svetu kakor župnika. Zadnjič mi je rekel, če si poštenjak, da boš z očetom govoril in poskrbel za ženitev.«

»Pa, ali te ne bo k oknu?«

»Ne, ne! Danes sem prišla, ker je za las manjkalo, da se ni oče zbudil od tvojega ropota, potem bi bil pa spet dirindaj.«

Fant udari s pestjo ob zid in raz-dražen vsklikne:

»Kaj si gospod misli, da sem gar-jev, ali da sem pritepenec?«

»Ne, ampak on pravi, da si ravno tako reven kakor jaz, in da se bosta ob najini ženitvi vzela lakota in dolg.«

»Kdo tako govori! — Kaj nimam zdravih rok, da bi te preživel? Baje reci bolj po pravici, da mu je Lopezo-va nečimernost oči zavezala . . . Neumna si, ki se mu zaradi mene upiraš in ne vzameš tistega potuhnjene Lope-zinka.«

»Janez, ne bodi tak! Ali ti ni za-dosti, ker sem zavoljo tebe zmeraj v nevarnosti, da me oče nekega dne ubije?«

Ta hip se je zaslišalo iz sobe za-tegnjeno, nadušljivo smrčanje, kakor ga navadno čujemo pri starih pi-jancih. Dekle je prestrašeno vzklikni-lo in reklo:

»Sveta Marija, Janez, pojdi no proč, če ne se oče vzbudi!«

»Ali te ne bo k oknu?«

»Ne, ne pridem! Pa na, vzemi to, samo da boš šel!«

Iz okna se je prikazala roka in spustila proti Janezu neko dolgo, ozko in gibko reč, iz katere je vel nežni duh vijolic in bazilij. A predno jo je Janez ujel, se je prikazala pri oknu spodaj hipoma druga roka, suha in koščena, kakor krepilji čarovnice; prestregla je šopek in vratica na mah zaleptnila.

Janez je zaklel, dekle je vzdihni-lo in okno se je zaprlo, a polagoma, ne da bi tečaji zacvilili, ne da bi v le-su zaškripalo.

II.

Drugi dan, ko je goli vrh bližnjega hriba ozlatila prva zarja, se je že za-čelo gibati življenje v Grahovem. Ne-štetna vrata so se odpirala in trumoma so prihajali ven moški, se zaspano pretezali in se razhajali na delo; raz-mršene ženske so se prišle umivat pod milo nebo, prav kakor kraljične v dav-nih časih, samo da se niso ogledovale v bistrí studenčnici; zadnji so se pri-kazali otročiči, v taki obleki, kakršno je imel naš oče Adam v raju, skakali so in se prekopicavali in tako po svoje pozdravljali novi dan, matere pa so jih obkladale z raznimi priimki, kar

z divšim poljedelskim ministrom dr. Brafom, da bi prevzel portfelj poljedelskega ministra. Bržkone pa se bo Bie nerth že s prihodnjim četrtkom odločil z ozirom na praška pogajanja, ali naj sestavi parlamentarno ali uradniško ministristvo.

PRAŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Včeraj dopoldne se je vršilo v Pragi pri deželnem nadmaršalu princu Lobkowitzu napovedano posvetovanje zastopnikov strank v češkem deželnem zboru, kjer se je razpravljalo o pravnih pogajanjih in zlasti o sestavi dnevnega reda za prvo nameravano sejo v januarskem zasedanju deželnega zbora. Zastopane so bile vse deželnozbornske stranke. Princ Lobkowitz je izjavil, da je včerajšnja konferenca samo nadaljevanje privatne konference članov nacionalno-politične komisije. Splošno se je poudarjalo od češke strani, naj se vsa politična vprašanja izroče permanentni komisiji, kateri se naj da istočasno direktive, kako naj reši svojo nalogo. Dr. Eppinger je odgovarjal, da Nemcem permanentna komisija ne zadostja, ker morajo že z ozirom na javnost zahtevati pozitivne koncesije. Zahteva Čehov, da bi naj Nemci pripustili razpravo obeh davčnih predlog v deželnem zboru, z ozirom na to, da se osnuje permanentna komisija, je neizpolnjiva.

Dnevne novice.

+ **Kvaražugoni.** Kakor je znano, je deželni glavar pl. Šuklje jasno in podrobno pojasnil in temeljito ovrgel vse tiste laži o cestnem zakonu, katere so raznašali liberalci po našem mestu, češ za volitve bo dobro, da našim ljudem nekaj peska v oči nasujemo. Kakor čete črni vran prorokujejo in venomer javkajo, da bo postala Ljubljana v služaju, da Slovenska Ljudska Stranka na magistratu zavlada, velika razvalina in bosta v Ljubljani samo knezoškof in deželni predsednik, ki bosta kos mesa uživala. Mimogrede omenjeno, bo tudi dr. Tavčar lahko deležen te dobrote vsaj na petek, ker se ta dva na ta dan mesa zdržita in bo dr. Tavčarju prav prišlo. Mi se v ta prorokovanja dalje ne spuščamo, ker iz skušnje vemo, da so se vsa liberalna prorokovanja v nič padla. Pripomnimo pa, da je jako primerno deželni glavar te ljudi označil z besedo »Kvaražugoni«, ker vse njihovo delo za sedaj obstaja v tem, da po svojih listih »kvaražugonijo«.

+ **V Kranju** je bil včeraj shod kmečke Zveze prav dobro obiskan. Drž. poslanec Demšar je podal poročilo o delovanju državnega zbora in govoril obširno o draginji in nje vzrokih. Dež. poslanec Zabret je poročal o delu deželnega zbora, zlasti o cestnem zakonu. Njegovemu govoru je sledil temeljit razgovor o cestah in vodovodih, ki so potrebni v kranjskem okraju in ki se naj izvrše v prihodnjih letih po določenem načrtu. Slednjič je označil drž. poslanec Jarc v glavnih potezih politični položaj doma in na Dunaju. Poslanec S. L. S. se je izreklo zaupanje in sklenila gledé povzdige živinoreje sledeča resolucija: Izročitev akcije za živinorejo Kmetijski družbi je smatrati le za začasno. Korist kmečkega ljudstva zahteva, da se čimprej izvrši zadružna stanovska organizacija in ustanovi deželni kulturni svet.

se je začel vsak dan ob zori kakor ptičje petje.

Ob šestih so bila zaprta samo še vrata št. 4. Naposled so se le odprla in iz izbe je stopila deklica dvajsetih let, rjava, nekoliko topega nosu, oči pa črni kakor amet. Prišla je v cokoljah in spodnjem krilu, debelo kito kostanjavih las si je pa ravno spletala. Stopila je k grmčju, ki jih je bilo po dvorišču vse polno in je odlomila dolgo vejico, posmukala je ž nje vse listke razen na koncu in je vplela mednje par vijolic. Ko si je pritrdila ta šopek v kito in jo povila okrog glave, je stopila nazaj v sobo in zaprla vrata za sabo.

Ko je stala deklica še pri grmu, je prišla iz sosednjega stanovanja stara ženska z vrčem v roki in jo je ogledovala s čudnim nasmehom. To je bila grahovska hišina, padarica, ki je slovela po celem predmestju. Ker je marsikaj vedela, so ji rekli Salamanka.¹ Ko je dekle odšlo, se je namrdnila kakor cprnica in se vrnila v sobo. Njeno stanovanje je bilo v celem Grahovem največje: dve sobi in ena klet, ki je imela majhno okence ravno pod četrtim oknom od zunaj.

¹ Salamanka je visoka šola na Španskem, ki je nekdanji po učenosti nočno slovela.

+ **Novoletno darilo.** Češka Šolska Matica je 31. decembra l. l. dobila v dar: 50.000 K od zakonskih Korbel, 50.000 K od ameriških Čehov in 35.000 kron, nabranih od nekega odbora čeških dam, torej skupno 135.000 kron za novo leto. Kaj pa »Slovenska Straža«?

+ **Starejšine, člani in gosti** naših kat. akademskih društev se vabijo na skupen sestanek, ki bo v soboto, dne 7. i. m. v mali dvorani hotela »Union« zvečer ob 8. uri. — Starejšina.

+ **V okrajni cestni odbor novo-meški** sta imenovana od deželnega odbora Josip Dular, poslanec v Jurki vasi in A. Beg v Zgornji Sušici.

— **Ljudska posojilnica v Ljubljani.** Promet hranilnega oddelka v decembru. Pretekli mesec december 1910. je 1135 strank vložilo 680.084 K 77 vin, a 811 strank dvignilo 605.302 K 53 vin. Bilo je tedaj ta mesec za 74.782 K 24 v. več vložnega kot vzdignjenega.

+ **Brezmejna nesramnost.** Poročali smo že, da razni liberalci, da odvrnejo pozornost od poloma liberalne »Glavne« posojilnice, hujskajo proti naši »Ljudski posojilnici«, deloma še celo z lažjo, da je »Glavna« in »Ljudska« eno in isto! To je nesramnost, ki presega vse meje. »Ljudska posojilnica« v Ljubljani je najiminennejši in najtrdnjejši domači zavod, katerega ne doseže ne laž in ne obrekovanje. A naravnost smešno in prezračljivo je obnašanje liberalne Mestne hranilnice Ljubljanske. Poroča se nam, da je najela postreške, ki lovijo vlagatelje in knjižice po mestu. Pri zavodu, ki dela s takimi sredstvi, mora pač vladati velikanska suša in dejanski ta zavod, ki ima 37 milijonov kron hranilnih vlog, pred kratkim 50.000 K — ni takoj izplačal, temveč je zahteval cel teden odloga. —

+ **Kaj se listu lahko vse pripeti.** »Piccolo« je za novoletno številko stavil vsem slavnejšim pisateljem po celem svetu vprašanje, kakšne načrte snujejo za leto 1911. in je odgovore objavil. Značilno je, da so tisti, ki najmanj pomenijo, najobširnejše odgovorili, posebno velja to za Lahe. Med odgovori je tudi Paul Bourgetov. Ta slavni pisatelj piše, da ima več načrtov za leto 1911. najvažnejši pa je političnega značaja, in sicer akcija, ki jo hoče to leto v parlamentu uprizoriti, da se ne puste razpasti mnoge cerkve po deželi, ki so po separacijskem zakonu last občin. To se je moral tržaškim judovskim urednikom nos pobesiti, ko so bili prisiljeni tak odgovor objaviti.

+ **Na Kranjskem brezpravni.** Slovenci v Kočevju nimajo v komisiji za ljudsko štetje nobenega zastopnika. Enakopravnost se mora torej po mnenju naše vlade ustaviti pred kočevskim ozemljem. Da tako naziranje ne bo vzdržljivo, se bo vlado še temeljito podučilo.

Hrvaška Seljačka Stranka je sklenila izdelati tekem meseca januarja vse tiste kmečkemu ljudstvu nujno potrebne zakone, (občinska reforma, lovski zakon, reforma županij itd.) ki so navedeni v kraljevskem reskriptu na hrvaški sabor, a jih niti vlada niti ostale stranke do danes niso predložile. Tako bodo ti zakonski načrti prišli še v tem zasedanju na vrsto.

— **Starega očeta je umoril** 29. decembra v Tenju pri Osijeku nek kmečki fant. Domači so hoteli umor prikriti in so vse pripravili, da pokopljejo starega kakor bi bil naravne smrti umrl. Orožništvo je o pravem času posredovalo in mladega morilca odvedlo v ječo.

— **Žalosten Svet večer** je imela družina graščinskega logarja Jožefa Szabo v Ladimirevcih na Hrvaškem. Mož in žena sta pripravila lepo božično drevesce in mož je ravno delil svojim otrokom darilca, ko zunaj počí puška skozi okno. Szabo je dobil kroglo v čelo in še tisto noč umrl v groznih bolečinah.

— **Rezervni poročniki** so postali med drugimi sledeči: Rudolf Škerle, Vladimir Ogorelec, Ivan Slavec, Adolf Potokar, Karol Varga, Ivan Knaflič, Teodor Šetina, Karol Bolaffio, Franc Bratož, Franc Detter, Janez Karlin, Jožef Lenko, Anton Kotnik, Franc Verhovnik, Anton Jamar, Karol Praunseis, Alojzij Sodnik, Jakob Černjavčič, Alfonz Treo, Anton Drašček, Karl Bytešnik, Ivan Debenjak in drugi.

— **Stavka mesarjev v Trstu.** V Trstu je par mesarjev bogatašev, ki nakupujejo živino, meso pa na drobno prodajajo manjšim mesarjem. Ti grostisti so sklenili, da cene zvišajo, češ da ne morejo dobiti živine. Na posebnem zborovanju so zato sklenili mesarji, da zapro mesnice v znak protesta proti neprestanemu pomanjkanju mesa in proti nameri grostistov, zvišati mesne cene. In res, včeraj so bile po celem Trstu mesnice zaprte, razun sedmih. Mesarji so korakali v spremstvu poli-

cije po mestu ter so prisilili, da se je tudi teh sedem mesnic zaprlo. Na zborovanju ob 11. uri dopoldne pa so sklenili stavkujoči mesarji, da bodo imeli mesnice zaprte do srede. Pojavil pa se je med mesarji samimi razpor in danes je bržkone zopet že večji del mesnic odprtih. Večina mesarjev je bila sicer proti stavki, a so se morali ukloniti, ker se za včeraj ni klalo nobene živine. Zasebniki so menda včeraj naročali meso iz Štajerske. V mestu je vse mirno, kljub temu, da je nezadovoljnost precejšnja. — Stavkujoči mesarji zahtevajo od vlade, da odpre meje in razveljavi sanitarne odredbe. Nižji sloji zelo trpe. Velikanske profite delajo prodajalci prekakajenega mesa, salam in klobas. Mesarji so oskrbeli z mesom samo bolnišnico in garnizijo.

— **Mestna mesnica v Solnogradu** je zaključila svoje delovanje z deficitom 13.000 kron.

— **»Agramer Tagblatt«** praznuje 25-letnico svojega obstanka. Ustanovili so ga grofje Draškovič, vodil ga je pok. Simon Vincenc Frank. List je bil vedno spretno urejevan, najboljši može so bili njegovi so-trudniki, med njimi tudi Björnsterne Bjernson. Nedvomno je list bil in je velikega pomena za Hrvaško, ker inozemstvo in sploh širši svet informuje o hrvaških razmerah. — Ob enem praznuje 25-letnico svojega delovanja pri listu kot načelnik uprave g. Vekoslav Mertens.

— **Umrla je v Zagrebu** slovita umetnica usmiljena sestra Ksaverija Skube.

— **Sleparstvo z zdravili v Zagrebu.** V nekaterih zagrebških lekarnah so že dalj časa namesto neke drage specialitete prodajali ničvreden surogat. Temu sleparstvu je sedaj konec, kajti oblast je posegla vmes in proti krivcem uvedla preiskavo.

— **Novih hiš v Zagrebu** je bilo 1910. l. sezidanih 152, prizidanih 6, 14 pa prezidanih. Stanovanja so se vsled tega pomnožila: z 1 sobo za 206, 2 sobama za 229, 3 sobami za 221, 4 sobami za 41, 5 sobami za 18 in s 6 sobami za 5, skupaj tedaj za 719 stanovanj.

— **Sarajevsko občinsko predsedstvo** je deželni načelnik Varešanin 29. m. m. slovesno zaprisegel. Pristaši mohamedanske stranke in Hrv. Kat. U. so se ob vstoličenju demonstrativno odstranili. Navzočih je bilo sploh le 14 odbornikov (vseh je 27), od teh le šest izvoljenih, ostale je imenovala vlada. Občinstva razen občinskih uradnikov sploh ni bilo navzočega. Trije odborniki so že položili svoje mandate. Kulovičevih pristašev (vsi izvoljeni) bo sedaj v občinskem zastopu 13 nasproti 14 od nasprotne stranke, med katerimi je 8 imenovanih.

— **Drože** (kvas) so se podražile. Trgovsko ministristvo izdalo je namreč ukaz, da se smejo drože s 1. januarjem 1911 spravljati v promet in prodajati samo čiste; popreje so se mešale s škrobovino. Ker bodo sedaj drože dražje, bodo pa tem boljše, tako, da končno ostane povprečna cena ista. Na Dunaju se plačujejo iste drože danos pro kg z K 1:50—1:70. V Ljubljani smo glede cen na boljsem, kar je gotovo razveseljivo.

— **Ubil se je v plavžih** Kranjske industrijske družbe v Škednju pri Trstu 28-letni delavec Klement Kaibl.

— **Učiteljska vest.** G. Eng. Gangl je pomaknjen v IX. činovni razred.

— **Za ohranitev cerkvenih umetnin na Hrvaškem** se je v soboto v Zagrebu vršila anketa, ki jo je sklical naučni sekcni načelnik dr. Amruš in so se je udeležili odlični strokovnjaki. Razpravljalo se je tudi, kako ohraniti vse nove cerkvene umetniške naročbe domačim umetnikom in obrtnikom in skrbeti za dostojen okras cerkva. Samo v zadnjih 9 letih je šlo iz Hrvaške blizu milijon kron za cerkvene namene na Tirolsko, a blago je bilo navadna bazarska roba. Mnogo dragocenih starih cerkvenih umetnin se je pogubilo ali zamenjalo za manjvredne stvari. Sklenilo se je ustanoviti posebno komisijo, ki bo odločala v vseh cerkveno umetnih vprašanjih; vsa nova dela se bodo izvrševala v umetni in umetno-obrtni šoli.

— **Strešna opeka ali Eternit?** Z ozirom na naš članek o Eternitu ki smo ga v predalu »Gospodarstvo« priobčili v številki našega lista, poroča se nam sledeče: L. 1903 slišalo se je prvi-krat ime »Asbest-Cement-Schiefer«. Ker se pa že koj od začetka to blago ni obneslo treba je bilo misliti na drugo ime in kmalu za tem pojavilo se je ime Eternit za katerega je delala izdelujoča trdha velikansko reklamo s spričevalom, katerega je izdal c. kr. tehnološki muzej na Dunaju. Toda ne dolgo za tem je imenovan muzej uradno preklical svoje spričevalo. Temu so morali biti gotovo vzrok tehni vzroki in je glasilo društva »Oest. Tonindustrie-Verein« na Dunaju z navedbo slučajev iz prakse dokazalo, da Eternit nikakor ne sodi za kritje streh! Omenjeni list

prinaša sodbo očividcev ki trde, da je pri najrazličnejših požarih pokal Eternit z veliko detonacijo in da so posamezni škrlj leteli daleč na okrog, tako da so ognjegasci morali pred istimi iskati zavetja. Toda Eternit je pokazal še veliko več svojih slabih lastnosti, tako da so nekatere dežele prepovedale baje rabo Eternita. Kakor nam naznanjajo slovenski tehnikci se ena prvih kapacitet na polju visoke stavbe profesor na dunajski tehniki Artmann negativno izraža o Eternitu in poraba istega odločno odsvetuje. Domači izdelki strešnikov nadkriljujejo v vsakem oziru Eternit ki je pri tem najmanj še enkrat tako drag in se more ravno naš domač izdelek kosati skoraj z vsemi drugimi tovrstnimi izdelki.

Izobraževalno delo Slovencev v Ameriki. V Somerset, Colo., imajo Slovenci večerno šolo, v kateri se uče angleški pisati, brati in govoriti. Šola šteje 30 učencev.

Slovenski mornar umrl na ameriškanski vojni ladji. Na ameriškanski vojni ladji »Vermont« je umrl slovenski rojak Frank Klemenčič, ki je služil v mornarici Združenih držav. Bil je doma v vasi Kladje pri Gorenji vasi na Kranjskem.

Slovenec ponesrečil v ameriškem premogovniku. V Oakley, Wyo., se je ponesrečil meseca septembra John Masel. Vsula se je plast premoga na njega in ga je do smrti poškodovala. Umrl je v bolnici v Rock Springs, Wyo., dne 24. septembra.

Vreme v januarju. Bürgel, Falbov naslednik prerokuje, da bo vreme v prvih dneh januarja spremenljivo in zelo vetrovno ter bodo ti dnevi pod vplivom srednjekrutičnega dneva 31. decembra. Od 7. januarja dalje se bo začelo jasni nebo, barometer se bo dvigal in nastalo bo jasno, a mrzlo zimsko vreme, ki bo trajalo do 11. januarja. 14. januar je kritičen dan višje vrste. Povzročil bo nestalno, močno vetrovno vreme s precej močnimi snežnimi zapadi. Vpliv tega dne bo opaziti do 21. januarja. Po preteku tega časa bo zopet nastalo jasno in zelo mrzlo vreme. 29. januar bo kritičen dan manjšega pomena. Nastalo bo vetrovno, megleno vreme, od časa do časa bo padal sneg. Koncem meseca bo zopet solčno vreme, precej mrzlo, ki bo trajalo tudi prve dni februarja.

Ljubljanske novice.

Ij **Opozarjamo** se enkrat na današnje javno predavanje g. primarija dr. V. Gregoriča. Predavanje se prične točno ob 1/2 8. uri zvečer v S. K. S. Z.

Ij **Veliki koncert slovenskega glasbenega društva »Ljubljana«** bo v nedeljo dne 8. januarja 1911. l. ob pol 5. uri popoldne v veliki dvorani hotela »Union« v proslavo skladatelja Frana Gerbiča. Sodelujejo: gđc. Jarmila Lilly Gerbičeva, profesorica in operna pevska (sopran); gđc. Marija Peršlova, solistka slovenske opere (alt); g. Ludovik Bajde (tenor); mešani in moški zbor »Ljubljane« (150 članov) ter orkester »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom g. kapelnika Ed. Czajaneka. Zborovodja Anton Svetek. Zbori: Gerbič: »Žitno polje«, »Čebelar«. Premrl: »Pesem žrjavov«; mešani zbori. Gerbič: »Sanctus« in »Benedictus« za mešani zbor s spremljevanjem orkestra. Gerbič: »Ave Maria« za ženski zbor ter dve soli s spremljevanjem klavirja, harmonija in dveh gosli. Solo: gđc. J. L. Gerbič in M. Perš. Gerbič: a) »Deklica mila«, b) »Slavček, daj mi svoje petje«, c) »Vabilo«, č) »Pastirček«, d) »Vinska«, moški zbori a capella. Soli: Gerbič. Pesem Barbe iz opere »Kres«, alt s spremljevanjem orkestra. Sattner: »Deklica in ptič«, tenor s spremljevanjem klavirja. — Orkester: Gerbič: »Jugoslavanska balada«. Gerbič: »Jugoslavanska rapsodija«. — Cena prostora: Parterni sedeži po 5, 4, 3, 2, 1 K 60 vin. in 1 K; balkonski po 3 in 2 kroni; galerijski 1 K 20 vin.; stojšče 60 vin. **Vstopnice so že v prodaji v trafiki hotela »Union«.** — Po koncertu se vrši v veliki dvorani komerz. pri katerem sodelujeta »Slovenska Filharmonija« in »Ljubljana«.

Ij **Za Božičnico koroškim slovenskim otrokom:** Dr. Fran Poček, odvetnik, Ljubljana, Stari trg, 10 K; Stanko Premrl, Ljubljana, 2 K; Janez Lesnik, Ljubljana, Radečkova cesta 11, 3 K 60 vin.; Leopoldina Demšar, Česnjica, 3 K. — **Lepo prosimo še blagih darov!** Porabite vse za Božičnico priložene polonice!

Ij **Mešani zbor Ljubljane** vadi danes ob 1/2 8. zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Ker se določi danes tudi posameznemu sodelujočih mesto v zboru, je nujno potrebno, da je vsakdo točno na svojem mestu. Sicer se vaja zapozni, ker se bo cel spored izvajal. —

Jutri v sredo ob 3/8. generalna vaja z orkestrom.

lj. žalostna letna bilanca ljubljanske protestantske občine. V soboto, 31. decembra, se je v tukajšnji luteranski cerkvi vršila proti večeru običajna služba božja, s katero se staro leto zaključuje. Nad vse zanimiva je bila pridiga gospoda pastora J. Hegemanna, ki je ravno takrat prišel iz Liberec, kjer ga je sodišče oprostilo obtožbe zaradi motenja vere in kjer se je branil v govoru, ki ga zdaj objavlja čedni „Alldeutsches Tagblatt“. Pastorjeva pridiga pa ni odmevala zmagovitosti, ne! bila je nasprotno tako pesimistična in črnogleda, kakor je najbržje ljubljanski protestanti še nikoli od svojih pastorej niso slišali. Dr. Hegemann se je namreč s svojim znanim sladkim patosom, ozirajoč se na staro leto, povpraševal, kaj pa je za obljubami, ki jih je Bog storil nasproti svojim pravičnikom, to je luterancem? Zdi se, je rekel pastor, da se rič ne izpolnjujejo. No, potolažil je svoje poslušalce po svoji navadi z — razvojnim zakonom, na katerega v nobeni pridigi ne pozabi. Iz dejstva, da iz semena drevo zraste, iz otroka pa se razvije bogato človeško življenje, naj ljubljanski verniki povzamejo, da božje obljube obstajajo; evolucionistični zakon, to je prava božja obljuba. Dve ubogi preprosti služkinji v klopih ste začuden iskali v tem tolažbe. Toda nazori ljubljanskega pastora glede božjih obljub nas nič ne brigajo — pač pa, kar je potem povedal. Rekel je, da je stanje ljubljanske protestantske občine tako, da bi z Elijem rekel: „Gospod, vse je pri koncu!“ Nobenega božjega spoznavanja, nobene vneme, nobene rasti ni, tako je tožil, in ne samo to: odločno nazadujemo! In tako je Hegemann svojo pridigo končal, ne da bi svoje vernike potolažil kakor s tem, da je rekel: Kadar se nam zdi, da je vse pri koncu, takrat je čestokrat za Boga šele začetek! — Kaj bo, to nam tudi nič mar, nismo preroki. Značilne pa so tožbe pastorejve glede stanja njegove občine. Saj ta Silvestrov večer, ki spada med najbolj značilna slavlja v luteranskih cerkvah, ni bilo v ljubljanski cerkvi zbranih več kakor — 12 (reci dvanajst) moških in še ti razun treh gospodov iz srednjih slojev. Odpadnikov nobenih, nobenih vsenemskih voditeljev, nobenih ultranacionalcev! Mar je tem „Gottesdienst“! 12 moških na Silvestrov večer, to je res kruho žalostno. In vzroki? Kdo pa izpodkopa je vero v Jezusa Kristusa, kdo rajši agitira in zoper katoličane hujska, kakor da bi se za lastne vernike brigal, kdo taji moč molitve, nadnaravnih značaj milosti in čudeže, gospod pastor? Kdo s tem lastno cerkev izpraznjuje, kdo je kriv te mlačnosti? Veliki so bili upi, ki so se na Hegemanna stavili, a bilanca je najslabša, kar so jo kdaj imeli v Ljubljani protestanti. Nam je seveda prav. Omenili bi pa te stvari ne, ker se v notranje cerkveno življenje naših protestantskih sosesčev nov načeloma ne vtikamo — če ne bi bilo to v zvezi s protikatoliško agitacijo njihovega pastora, ki je pač v kazni zbral svoje kričave v protest zoper papeževo encikliko in s tem začel celo v Ljubljani z motenjem konfesionalnega miru, sam pa ima svojo cerkev prazno in razmere take, da je bil na Silvestrovo primoran sam priznati silno nazadovanje. Zato naj pastor, ako mu ni ljubo, da o tem pišemo, prihodnjič rajši pometa pred svojim pragom!

— Deželni umetniški svet. Danes je bila prva seja deželnega umetniškega sveta. Deželni umetniški svet se je konstituiral tako-le: predsednik deželni glavar pl. Šuklje, prvi podpredsednik knez Ilugon Windischgrätz, drugi podpredsednik dr. Mantuani. Izvolil se je izvrševalni odbor: predsednik dr. Lampe, podpredsednika ravnatelj Šubic in dvorni svetnik Rühling, zapisnikar Dostal. Obravnavalo se je o uporabi kredita, ki ga ima deželni odbor za nabavo umetnin in podporo umetnikom.

lj. Mrtevci v deželni bolnici l. 1910. Leta 1910. je umrlo v deželni bolnici 572 oseb.

lj. V prisilni delavnici je za provizornega učitelja imenovan A. Sadar.

lj. Vadniški učitelj g. Ivan Krulc v Ljubljani je povišan v 8. činovni razred.

lj. Silovit vojaški begun. Včeraj popoldne je prišel k nekemu gospodarju v šentjakobskem okraju varnostni oblasti dobro znani Otmar Kobald, ki

se je sicer izučil čevljarstva, a se je potem pečal z vsemi drugimi posli. Prišel na dvorišče, se je gospodarju ponudil za hlapca. Ker je pa ta imel mesto že oddano, je po kratkem pogovoru Kobaldu podaril 1 K in odšel po svojem poslu. — Ko se je pozneje vrnil in hotel v sobo, je bila ta znotraj zaklenjena. Takoj je poklical službenca, ki je splezal v sobo z ulice skozi okno. Opazili so takoj, da je bil v stanovanju nepoklican gost in odnesel gospodarju mnogo obleke in perila. Ko je šel po ovadbi obveščen detektiv po Sv. Jakoba nabrežju, je naletel na Kobalda, ki je baš ukradeno obleko prodajal nekemu starinarju. Napovedal mu je aretacijo, kateri se je Kobald takoj pokoril. Ko pa prideta do Hamanove trgovine na Mestnem trgu, je vrgel Kobald ukradene predmete proč in detektiva tako sčul s pestjo v prsa, da bi bil kmalu padel. Potem se je začel z njim ruvati in malo je manjkalo, da mu ni odnesel peti. Suval in bil je okolu sebe, kakor besen in varnostnega organa pri tem na nogi močno poškodoval. Ker je občinstvo nevaren položaj uvidelo, sta priskočila detektivu na pomoč dva mesarja. Kobald je nato postal še bolj divji in se začel tudi tema z vso silo upirati. Enega je celo zgrabil z zobmi za mezinca ter mu raztrgal hlače. Podlegel je šele, ko so prihiteli na pomoč še štirje stražniki in ga potem odvedli na stražnico, kjer ga je prevzela vojaška patrulja in odvedla v garnizijski zapor. Kobald je sedaj sanitetni vojak in je šele predčerašnjim zapustil trimesečni garnizijski zapor. Ko je prišel včeraj na prosto, se je naglo preoblekel v civilno obleko, vzel doma vsa izkazila ter šel krast, da si na ta način pridobi sredstev za beg v tujino. Vojaška oblast je takoj odposlala po mestu patrulje, katere ga pa niso mogle zaslediti.

lj. Umrli so v Ljubljani: Regina Jany, zasebnica, 79 let. — Pavla Fortuna, rejnika, 5 let. — Andrej Jamnik, sin delavca tobačne tovarne, 5 tednov. — Anton Pogačnik, bivši delavec, 72 let. — Katarina Kodra, bivša delavka, 90 let. — Matevž Bučan, mizar, pomočnik, 40 let. — Fran Urbanija, železniški čuvaj, 33 let.

lj. Živinski semenj je v sredo v Ljubljani radi kuge na gobcu in na parklji prepovedan.

lj. Okrajna bolniška blagajna je z novim letom dovolila svojim članom, da si lahko nabavljajo zdravila v vseh šestih lekarnah. Do sedaj jim je bila samo ena na razpolago.

VELIKA STAVKA KROJAČEV.

8000 krojačev konfekcijske stroke je včeraj pričelo na Dunaju s stavko.

Našim naročnikom!

Prijatelje našega lista pa prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na „Slovenca“. Agitirajte za nove naročnike!

V vse slovenske družine „Slovenca“! Agitirajte, da se po več oseb skupaj naroči na „Slovenca“!

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 3. januarja. Cesarju je danes zopet mnogo bolje. Noč je bila mirna, dopoldne je cesar izvrševal navadno drž. opravilo. Lahak nahod, ki povzroča lahko draženje grla, bo, kakor se nadeja cesarjev zdravnik, v par dneh izginil in že izgineva.

BIENERTH SESTAVLJA NOVO MINISTRSTVO.

Dunaj, 3. januarja. Danes je Bienerth konferiral z načelnikom nemško-nacionalnih poslancev baronom Chiarjem, z nemško-liberalnim poslancem dr. Grossom in z načelnikom poljskega kluba dr. Głabinskim. Razgovor z dr. dr. Głabinskim je trajal trideset ur. Položaj se bo šele tedaj razbistril, ko bodo imeli praške pravne konference pozitiven ali negativen rezultat, kar se jutri zgodi. Na podlagi praških sklepov se bodo vršila nato na Dunaju nova pogajanja, da se omogoči vstop nemškim in češkim politikom v kabinet. V slučaju, da bodo imele praške konference negativen rezultat, tedaj bo tretji Bienerthov kabinet sestavljen v istem duhu kot prejšnja. Po praških konfe-

rencih bo novo ministrstvo takoj sestavljeno, skoraj gotovo že koncem tedna. Poljski klub stoji prejkoslej na stališču, da je razbistrenje političnega in parlamentarnega položaja pričakovati le od močne vladne večine, na katero bi se parlamentarna vlada lahko opirala ter je to načelnik poljskega kluba danes Bienerthu vnovič povedal. Nemškima poslancema Chiariju in Grossu je rekel Bienerth, da bo kurz novega ministrstva ostal stari, le nekaj ministrov bo novih, o teh osebnih vprašanjih pa danes še ne more govoriti. Sploh ne more biti o razbistrenju položaja govora, predno se ne pokaže rezultat praških konferenc. Nemška poslanka sta izjavila Bienerthu, da bi bila sprava Nemcev s Čehi mogoča le na podlagi pisanega, stvarnega programa.

ČEŠKO-NEMŠKE KONFERENCE.

Praga, 3. januarja. Jutri bo odločilni dan v češko-nemških spravih pogajanjih. Češki in nemški klubi zbirajo, da bi dobili predpogoje za delomožnost češkega deželnega zbora.

STAVKA MESARJEV V TRSTU.

Trst, 3. januarja. Stavka mesarjev je splošna. Zadruga mesarjev zahteva od oblasti javen shod na prostem, da pojasni občinstvu resnost položaja.

GROF FORGACH NA DUNAJU.

Belgrad, 3. januarja. Grof Forgach odpotuje te dni na Dunaj, da priseže kot tajni svetnik.

DUNAJSKI PAPEŽEV NUNCIJ ODSTOPI.

Rim, 3. januarja. Sv. oče je sprejel odstop dunajskega nuncija Granito di Belmonte, ki je kot vzrok odstopa navedel zdravstvene razloge. Tako pišejo laški liberalni listi.

VZNEMIRLJIVE VESTI IZ PORTUGALSKE.

Berolin, 3. januarja. Kljub vsem dementijem iz Madrida se vzdržujejo vesti, da je položaj na Portugalskem jako resen in da so vznemirljive vesti resnične, da se vse natančno še ne ve, je kriva le stroga vladna cenzura poročil.

ZAROTA PROTI JAPONSKEMU CESARJU.

Tokio, 3. januarja. Osebe, ki so obtožene, da so hotele umoriti japonskega cesarja, so svojo namero priznale. Umorjeni bi bili tudi ministri, nakar bi sledili požigi. Obravnava se vrši tajno.

STAVKA STAVCEV.

Helsingfors, 3. januarja. Včeraj so tu pričeli stavkati vsi stavei. Veliki časopisi so pa kljub temu izšli, ker so svoje delo dali na razpolago mnogi privatniki.

SNEG NA LAŠKEM.

Milan, 3. januarja. Od včeraj tu neprestano sneži. Promet cestne železnice je radi snega ustavljen. Vlaki prihajajo z velikimi zamudami.

Književnost.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3. —, vezano K 4. — po pošti 30 vin. več. O tej knjigi piše Duh. pastir: — Knjiga, da je je človek res lahko odkritosrčno vesel! Ne le zaradi izredno lične zunanje opreme, jasnega tiska, pregledne razdelitve, zanesljivega stvarnega kazala; še bolj, ker jo preveva vseskozi trezna eleganca, ki človekovega dostojanstva nikjer ne pači do gigrskega frazerstva, lakajskega lizunstva in omladnega oboževanja. In po vrhu še to, da je knjiga ob vseh primerih družabnega življenja strogo pravična katoliškemu mišljenju in čuvstvom. S tega vidika smemo reči, da je ta knjiga v naši književnosti res prvina, dasi tudi ta greda v naši literaturi že izdavnica ni več roda. Ampak kar je doslej zraslo na njej, je bilo iz večine presajeno nanjo; iz te knjige pa gleda naš človek, mehak in demokratičen, pa tudi samozavesten in mozgovit: kakršen bodi pravi katoliški Slovenec. In skoro čudno se zdi ta hip, da nismo po taki knjigi že dolgo klicali — v tej dobi, ko smo dobri razplamenili v naši mlajši generaciji zmisel za resnično vedo in lepo umetnost. Zlat čas za to, da raznetimo v naših mladeničih in mladenkah zdaj tudi čut za dostojno družabno vedenje in imponujoč nastop. Kako hvaležno delo s to knjigo v roki pri sestankih naših izobraževalnih društev in telovadnih odsekov: lepo polagoma poglavje za poglavjem obrazložiti.

pokazati, ob prestopkih na „pravilo dostojnosti“ ljubeznivo opozoriti. Klice te setve bodo nedvomno hitro vznikle in dale trajen sad. Zato knjiga ne potrebuje panegirika: bodisi dvornik ali dvoriščnik, preberi in neutrpno vademekum ti ostane. Jos. Volc.

Zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor z enim samosplovom. Uglasbil oziroma harmoniziral Janko Leban, ljudski učitelj. Partitura 1 K 40 h, posamezni glasovi niso izšli. — Omenjena pesmarica, ki je pravkar izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne«, obsega 11 napevov, in sicer: dva mašna, pet Marijinih, dva obhajilna, enega sv. Jerneja in enega božičnega. Besedilo je večinoma skladatelj tudi sam složil. Janko Leban, brat pokojnega odličnega skladatelja Avgusta, je našemu ljudstvu ne samo kot pisatelj, ampak tudi kot skladatelj in spreten organist že znan, stopa pa s to zbirko, kolikor nam znano, prvič kot cerkveni skladatelj v širšo javnost. Cerkevni zbori ga dobo brezdvomno z veseljem pozdravili in segli po njegovih lepih napevih, ki bodo vseskozi ugajali našemu ljudstvu. Zloženi so sicer v navadnem, lahkem in priprostem slogu, vendar ne na škodo dostojnemu cerkvenemu duhu. Take skladbe prav radi in toplo priporočamo vsem našim gospodom cerkvenim pevovodjem in želimo, da bi ta zbirka našla veliko posnemalcev in odjemalcev.

»Črna žena«. Povest, ki jo je prinašal »Domoljub« pod tem naslovom, je izšla ravno kot posebna knjiga v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Na ovitku krasna večbarvna slika. Cena 1 K 40 v za broširano in 2 K za vezan izvod.

*** Slovenske narodne pesmi.** Odmevi naših gajev. II. zvezek. Za moški, mešani, deloma za ženski zbor priredil prof. Marko Bajuk. — Zbirka, katere je ravno izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne«, obsega deset raznih narodnih napevov in jo bodo naše ljudstvo brez dvoma z veseljem pozdravili in seglo po teh lepih napevih, ki so izšli iz narodnega srca. Gospod prireditelj je iste prav lepo harmoniziral in priredil tako, da je v vsaki pesmici navadno druga kitica solo s spremljevanjem zbora. Vsem pevskim zborom so ti zares lepo harmonizirani napevi gotovo dobro došli in jih istim kar najtopleje priporočamo. Cena lično v platno vezani in razločno tiskani, v zelo priročni žepni obliki je 1 K 40 v in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Našim gospodinjam.

Z velikimi žrtvami se je ustanovila naša »Sl. Straža« za obm. Slovence. In ona se zopet obrača na vse Slovence, da ji dajo sredstev, da bo mogla svojo rodoljubno nalogo nasproti obmejnemu Slovincem izpolnjevati tako vestno, kakor bi sama najraje. Kdor ne more »Slovenske Straže« podpirati naravnost z denarjem, ki ga nima, — kdo mu bo zameril; zameriti, in sicer prav zelo zameriti pa moremo vsakemu, ki še dozdaj ne vpošteva blaga, ki je na prodaj v korist obmejnemu Slovincem. V prvi vrsti mislimo na Kolinsko kavino primes v korist obmejnemu Slovincem. Cikorija se danes rabi v vsaki rodbini in zdaj pomislimo, kako bi bilo pomagano obmejnemu Slovincem, če bi vse slovenske rodbine kupovale samo Kolinsko kavino primes v korist obmejnemu Slovincem. »Slovenska Straža« bi imela dvakrat lažje delo, ker bi ji ne bilo treba premišljati več, od kod bo dobila denarja, temveč le, kako bo denar dobro uporabila. Slovenskim rodbinam torej prav toplo priporočamo Kolinsko kavino primes v korist obmejnemu Slovincem. Ona je prav izvrstna, daje kavi izborn okus in lepo harvo, vendar pa ni nič dražja od drugih, pogosto manjvrednih tujih izdelkov. Slovenske gospodinje, ki se še niste oglele za Kolinsko kavino primes v korist obmejnemu Slovincem! Sklenite zdaj v l. 1911., da bodete v prihodnje s kupovanjem te kave primesi bolj nego doslej podpirale našo »Slovensko Stražo«! In imele boste prijetno zavest, da kupujete samo res dobro blago in da polagate tudi za obmejne Slovence mal prispevek v roko »Slovenski Straži«. Samo pazite pri nakupu, da bo imela vsaka škatljica napis: Kolinska kavina primes v korist obmejnemu Slovincem in da bo na nji pritisnjen pečat »Slovenske Straže«.

H. SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

ur. prva največja domača
exportna trdka ur, zlatnine
in srebrnine

Tovarniška var-
stvena znamka:

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici

Štajerske novice.

Š Tri nove podružnice C. M. D. se pripravljajo na Spodnjem Štajerskem za Mislinje, Smartno-Rečico na Paki in Križevce na Murskem polju. Na živahnem delu za ustanovitev podružnic »Slovenske Straže«!

Na železnici ponesrečil. Pri vlaku na kolodvoru v Konjicah, ki odhaja ob 1. uri popoldne v Poljčane, se je ponesrečil na Silvestrov dan 45-letni zavirač Jožef Savič od Sv. Duha. Ko je hotel med vožnjo skočiti z vlaka te ozkotirne deželne železnice, mu je izpodrsnilo ter mu je vlak šel preko desne noge. Umrl je v treh minutah vsled izkrvavenja. Truplo so prenesli v konjiško mrtvašnico. Savič je bil oženjen in oče nedoraslih otrok.

Poneverjenja davčnega iztirjevalca. V Ptuj se je davčni iztirjevalec Anton Simončič sam naznanil, da je poneveril meseca decembra razne od kmetov mu izplačane svote.

: Naročaito „Slovenca“ :

Kurzi efektov in menjic.

dne 3. januarja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9345
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9340
Skupna 4% papirna renta, februar—avgust	9750
Skupna 4% srebrna renta, april—oktober	9740
Avstrijska zlata renta	11680
Avstrijska krona renta 4%	9335
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8295
Ogrska zlata renta 4%	11210
Ogrska krona renta 4%	9190
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8140
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1880
Kreditne delnice	67340
London vista	24012
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11755
20 mark	2349
20 frankov	1902
Italijanski bankovci	9480
Rublji	203

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 2. januarja.

Pšenica za april 1911	11.10
Pšenica za oktober 1911	10.62
Rž za april 1911	7.83
Oves za april 1911	8.41
Koruza za maj 1911	5.60

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Predvidna v 24 urah v mm
2	9. zveč.	729.9	-2.8	sr. jug.	oblačno	
3	7. zjut.	730.3	-3.0	sl. svzh.		5.2
	2. pop.	729.2	-1.8	sl. jlvzh.	sneg	
Srednja včerašnja temp. -2.4° norm. -2.7°						

Glasovir

in razno pohištvo se ceno proda radi preselitve.

Ambrožev trg 3, I. nadstropje.

Blagajničarka

se sprejme za neko tukajšno kavarno. Več poizvse pri upravnistvu „Slovenca“.

Zaradi inventure

izredno znižane cene:

Raglan	za dame preje K 40.—	sedaj K 12.—
gledališka mantila	„ „ 40.—	„ 12.—
paletot	„ „ 60.—	„ 16.—
pelerina	„ „ 15.—	„ 8.—
kratki kožuh zagospode	„ „ 60.—	„ 30.—
zimski ali športna		
sukna	„ „ 40.—	„ 18.—
obleka	„ „ 40.—	„ 16.—

Otročje obleke pod vsako ceno.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič Ljubljana, Mestni trg 5.

gostilna

s posestvom, gospodarskimi poslopiji, lepim vrtom itd. se daje na Savi pri Jesenicah takoj v najem.

Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne. Natančneja pojasnila daje ZASTOPSTVO GOŠSOVE PIVOVARNE na Jesenicah, Gorenjsko

Legvartov

koledar za kmetovalca za leto 1911. Je ravnokar izšel.

Radi nepričakovanih ovir pa ni bilo mogoče izdati koledarja z novo vsebino pač pa ima tudi letošnji koledar izborna lanko vsebino. Koledar je seveda za leto 1911. — Vezan je kot navadno v močno usnjeno platno in z ozirom na gornjo opazko cena znižana, t. j. 1.— krono s pošto 1.10 K. Pri 10 izvodih se eden navrže. Naroča se pri založništvu

Ivan Bonač v Ljubljani.

Josip Vidmar

tovarnar dežnikov in solnčnikov v Ljubljani naznanja slavnemu občinstvu, da je svojo

podružnico na Starem trgu 4

z 31. decembrom 1910

opustil.

Za izkazano zaupanje moji opuščeni podružnici se vljudo zahvaljujem in prosim blagohotno sedanjo naklonjenost tudi moji glavni trgovini Pred škofijo in podružnici v Prešernovi ulici št. 5 izkazati. 24

Poslovodjo

za podružnico v Škofji Loki išče

tvrdka **F. Dolenz v Kranju**

trgovina z mešanim blagom.

312 30

kuharica

za župnišče brez gospodarstva v bližini Trsta. Služba se lahko takoj ali čez mesec dni nastopi. Oglasi naj se pošiljajo na upravo „Slovenca“ pod naslovom: „Služba“.

Zlatnina

v najraznovrstnejših, priznanih okusnih vzorcih in po nizkih cenah za darila

za Novo leto

se dobi pri zlatarju

I. Vecchiet

Ljubljana, naspr. glavne pošte.

S 1. svečanom odda se v najem

dobro znana in dobro vpeljana

restavracija „pri Zlati ribi“

Več pove lastnica **Beti Kos-Pilko**, restavratorka ravnotam, ali pa **Zaloga puntigamskega piva.**

Št. 1/11.

Objava.

Ustrezaje §-u 29. odvetn. reda se objavlja, da so začetkom tega leta vpisani v tukajšnji imenik odvetnikov naslednji gg. odvetniki in sicer s sedežem

v Ljubljani:

dr. Ambrositsch Edwin,
Eger Ferdinand,
Frlan Fran,
Furlan Josip,
Hudnik Matija,
Kokalj Alojzij,
Krisper Valentin,
Majaron Danilo,
Novak Fran,
Oblak Josip,
Papež Fran,
Pegan Vladislav,
Pirc Makso,
Poček Fran,
Ravnihar Vladimir,
Sajovic Josip,
Schweitzer Viljem,
Stare Emil,
Suyer Albin,

dr. Šusteršič Ivan,

Švigelj Anton,
Tavčar Ivan,
Tekavčič Fran,
Tominšek Fran,
Triller Karl,
Vallentschag Otto,
Vencajz Ivan P,
Vodušek Božidar,
Wurzbach Maximilian,
Edler v. Tannenbergr

v Kamniku:

dr. Kraut Alojzij;

v Kranju:

dr. Kušar Josip,
Štempihar Valentin;

v Litiji:

dr. Jamšek Janko;

v Postojni:

dr. Janc Ignacij;

v Radovljici:

dr. Vilfan Janko;

v Rudolfovem:

dr. Globevnik Josip,
Schegula Jakob,
Slanc Karl,
Žitek Vladimir.

v Črnomlju:

dr. Sturm Karl;

v Kočevju:

dr. Golf Franc;

v Krškem:

dr. Mencinger Janez.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1911.

Za odbor odvetniške zbornice kranjske

Dr. D. MAJARON m. p., predsednik.

27

V založbi

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

3915 6

ravnokar izšlo:

Slavoj Klepec

Zbirka slovenskih citatov in aforizmov

broširana K 2.50, vezana K 3.50, po pošti 20 vin. več.

Z večjo roko in z dobrim okusom je Slavoj Klepec v tej knjigi zbral 1086 aforizmov in citatov iz slovenske književnosti ter jih uredil po abecednem redu. Knjiga je visoke književne vrednosti, zakaj v njej se zrcali mišljenje in čustvovanje odličnih slovenskih pisateljev, mislecev in pesnikov. „Aforizmi in citati“ niso, da bi jih čitatelj prebral zdržema; ali pomalem uživani podajajo čvrsto duševno hrano, zlasti ker odpirajo širok pogled v veliki razvoj slovenske književnosti od Prešernovih časov do današnjih dni. Tukaj so zbrane raznotere dragocenosti, ki bi bile na čast tudi vsakemu velikemu narodu.

Dobiva se v vseh boljših knjigarnah ali pa naravnost iz založbe Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je Vsemogočni poklical v boljše življenje našega predobrega in skrbnega očeta, oziroma starega očeta in tasta, gospoda

JOSIPA ČERIN

nadučitelja v. p., imejitelja zaslužne kolajne

previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, na novega leta dan zjutraj ob 1/2. uri v starosti 73. let.

Pogreb draglega rajkega bo v torek dne 3. januarja t. l. ob 10. uri dopoldne na farno pokopališče v Zagorju.

Predraglega priporočamo v molitev in blag spomin!

Zagorje ob Savi, dne 2. januarja 1911.

Marija Čerin roj. Zupanc

soproga.

Dr. Josip Čerin,
kapelnik c. kr. 91 pešpolka v Pragi.

Ferdinand Čerin,
uradnik bosenskih železnic.

Karol Čerin,
župnik.
Sinovi.

Marija omož. Likar,
učiteljeva soproga.

Julija omož. Črnagoj,
nadučiteljeva soproga.

Milka Rancinger,
soproga posestnika in mesarja.
Hčere.